

Μεγάλη δημοσκοπήση της VPRC για τα «ΕΠΙΚΑΙΡΑ»

Το ρευστό πολιτικό και κοινωνικό κλίμα

ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗ*

Τρεις περίπου μήνες μετά τις περιφερειακές και δημοτικές εκλογές του Νοεμβρίου 2010, η κρίση του πολιτικού συστήματος, όπως καταγράφει η πανελλαδική πολιτική έρευνα της VPRC του Φεβρουαρίου 2011, εξελίσσεται με αμειώτους ρυθμούς. Η δηλούμενη πρόθεση αποχής και λευκής/άκυρης ψήφου καταγράφεται σήμερα στο 45% του εκλογικού σώματος, ποσοστό πρωτοφανές στην ελληνική κοινοβουλευτική πραγματικότητα. Την ίδια στιγμή, το 81% της κοινής γνώμης θεωρεί ότι η οικονομική κατάσταση της χώρας έχει επιδεινωθεί τον τελευταίο χρόνο, η δυσaréσκεια από την κυβέρνηση και την πολιτική της φτάνει το 82% (η ικανοποίηση βρίσκεται κάτω από το όριο ασφαλείας του 20%), ενώ η δυσaréσκεια από την έως σήμερα διαχείριση της οικονομικής κρίσης το 84%. Η κρίση του πολιτικού συστήματος διακυβέρνησης γίνεται ακόμη πιο σαφής, βάσει και της δυσaréσκειας από την αξιωματική αντιπολίτευση, σε ποσοστά της τάξης του 92%.

Το 50% της κοινής γνώμης τάσσεται υπέρ της απεμπλοκής της χώρας από το Μνημόνιο, άπο-

ψη που ενισχύεται κατά 4 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με τον προηγούμενο Δεκέμβριο. Το 97% της κοινής γνώμης δηλώνει δυσaréσκεια με τη διαχείριση των οικονομικών σκανδάλων από τη Βουλή και τα πολιτικά κόμματα, με το 72% να θεωρεί τις Εξεταστικές Επιτροπές της Βουλής προσχηματικές και μόνον.

Το κοινωνικό κλίμα στη χώρα καταγράφεται σχεδόν εκρηκτικό. Η ανεργία καταγράφεται τη στιγμή αυτή, βάσει των δεδομένων της έρευνας, στο 18,4%, ποσοστό που βρίσκεται σε ανοδική τροχιά. Το 60% της κοινής γνώμης τάσσεται υπέρ των κινητοποιήσεων στα μέσα μαζικής μεταφοράς, ενώ το 52% δηλώνει σύμφωνο με την άρνηση πληρωμής των διοδίων. Σημαντικό ποσοστό (38%) δηλώνει επίσης υπέρ της άρνησης πληρωμής των εισιτηρίων στα μέσα μεταφοράς.

Στην εκτίμηση της εκλογικής επιρροής των πολιτικών δυνάμεων καταγράφεται πλέον μια έντονη ρευστοποίηση των συσχετισμών. Η διαφορά μεταξύ ΠΑΣΟΚ και ΝΔ περιορίζεται στη μία (1) ποσοστιαία μονάδα, η οποία οφείλεται περισσότερο στη ραγδαία πολιτική φθορά του ΠΑΣΟΚ (38% βαθμός συσπείρωσης του κόμμα-

τος), παρά στην άνοδο της ΝΔ. Αν οι ρυθμοί της φθοράς του ΠΑΣΟΚ δεν ανακοπούν τους επόμενους μήνες, οι πιθανότητες να αντιστραφεί η σειρά των κομμάτων είναι πολύ ισχυρή. Σε κάθε περίπτωση, με βάση τις σημερινές εκλογικές καταγραφές, αυτοδύναμες κυβερνήσεις δεν φαίνονται πιθανές.

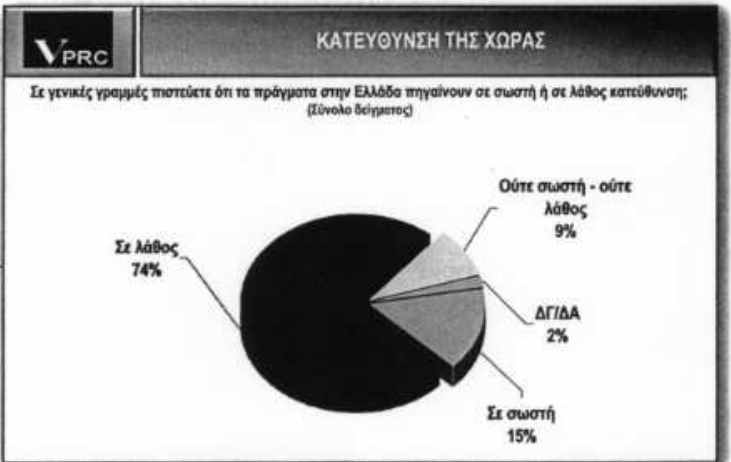
Το ποσοστό του ΚΚΕ εμφανίζει άνοδο στα επίπεδα του 12,5%, ενώ ο ΛΑΟΣ και ο ΣΥΡΙΖΑ καταγράφονται στα επίπεδα του 5%. Η επόμενη Βουλή θα γίνει κατά τα φαινόμενα εξακομματική, αφού το ποσοστό των Οικολόγων Πράσινων φτάνει το 4%. Αντίθετα, τα δύο νεόκοπα πολιτικά κόμματα (Δημοκρατική Αριστερά και Δημοκρατική Συμμαχία), κατά τα φαινόμενα, θα δυσκολευτούν να πλησιάσουν το όριο του 3%. Για πρώτη φορά σε επίπεδο βουλευτικών εκλογών καταγράφεται, επίσης, και αξιόλογο ποσοστό της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς (ΑΝΤΑΡΣΥΑ και άλλες δυνάμεις), στα επίπεδα του 1,5%. ■

* Ο Χριστόφορος Βερναρδάκης είναι Επίκουρος Καθηγητής Παιδικής Επιστήμης και Επιστημονικός Σύμβουλος της VPRC.

Την αποστροφή και την απαξίωση των πολιτών στο ισχύον πολιτικό σύστημα καταδεικνύει η έρευνα, καταγράφοντας για πρώτη φορά ποσοστά αποχής λευκών και άκυρων ψηφοδελτίων που αγγίζουν το 45%. Η συμπεριφορά του εκλογικού σώματος που δήλωσε τις προτιμήσεις του ανατρέπει για πρώτη φορά μετά τις εκλογές τα δεδομένα και φέρνει το κυβερνών κόμμα και την αξιωματική αντιπολίτευση σχεδόν ισοδύναμες, καθώς η απόσταση της μίας μονάδας εντάσσεται στα όρια του στατιστικού λάθους. Αξιοσημείωτη είναι η άνοδος του ΚΚΕ, του ΣΥΡΙΖΑ και των ΟΙΚΟΛΟΓΩΝ, η μικρή πτώση του ΛΑΟΣ και η αδυναμία του κόμματος της κυρίας Μπακογιάννη και της νεοσύστατης Δημοκρατικής Αριστεράς να περάσουν το κατώφλι του Κοινοβουλίου.

Συνεχώς επιδεινούμενη χαρακτηρίζουν οι πολίτες την οικονομική κατάσταση και η συντριπτική πλειοψηφία θεωρεί ότι σε γενικές γραμμές οι κατευθύνσεις είναι λανθασμένες και εκτιμά –κατά τη λαϊκή ρήση «κάθε πέρισι και καλύτερα»– ότι η οικονομική κατάσταση τόσο της χώρας όσο και σε προσωπικό και οικογενειακό επίπεδο χειροτερεύει και η καθημερινότητα γίνεται δυσβάσταχτη.

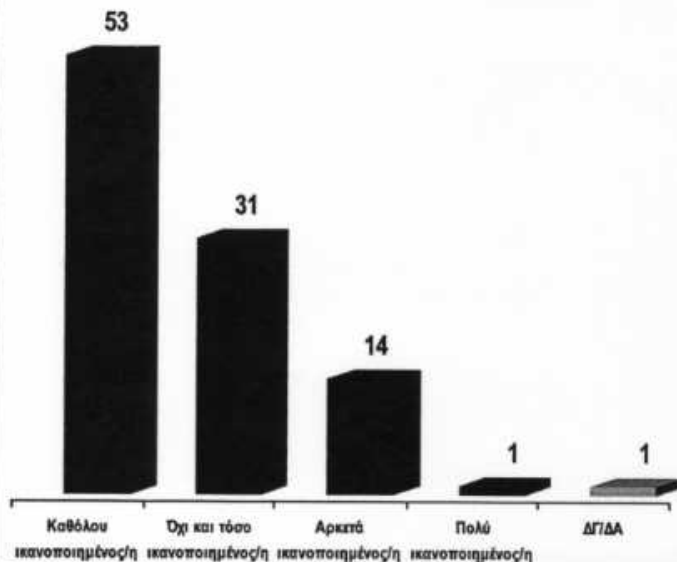

Απολύτως δυσαρεστημένη δηλώνει η συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών από τον τρόπο με τον οποίο η ελληνική κυβέρνηση έχει αντιμετωπίσει έως τώρα την οικονομική κρίση. Τα σκληρά μέτρα λιτότητας, οι συνεχείς περικοπές σε μισθούς και σε συντάξεις, η αύξηση της ανεργίας σε συνδυασμό με τις βάρβαρες αλλαγές των εργασιακών σχέσεων προκαλούν τη δυσαρέσκεια του συνόλου του ελληνικού λαού.

VPRC

ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

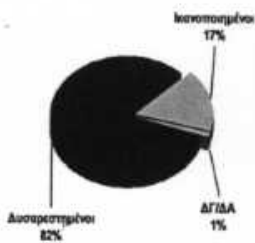
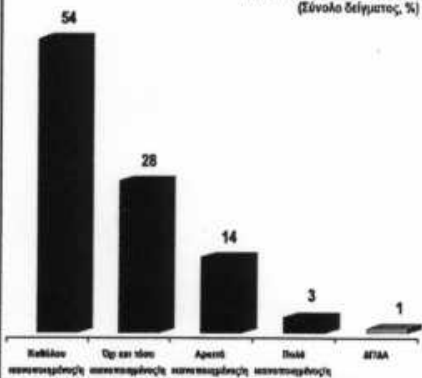
Από τον τρόπο που η ελληνική κυβέρνηση έχει αντιμετωπίσει μέχρι σήμερα την οικονομική κρίση θα λέγατε ότι είστε ...
(Σύνολο δείγματος, %)

VPRC

ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Από τον τρόπο που η κυβέρνηση αντιμετωπίζει τα προβλήματα της χώρας, πόσο ικανοποιημένος/η αισθάνεσθε;
(Σύνολο δείγματος, %)

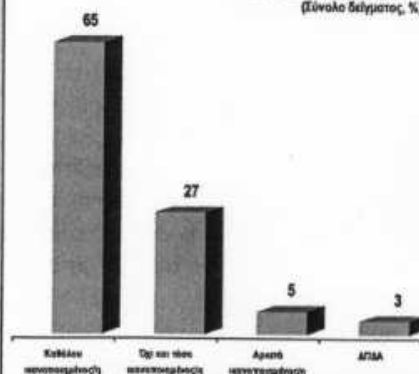
Μήνυμα στην αντιπολίτευση στέλνει η άποψη των ερωτηθέντων για τη στάση της. Καθολικά δυσαρεστημένοι δηλώνουν οι πολίτες για τον τρόπο με τον οποίο αντιπολιτεύεται εν μέσω κρίσης η ΝΔ, χωρίς να δηλώνουν εάν θα προτιμούσαν περισσότερη συναίνεση ή σκληρότερη αντιπολιτευτική τακτική.

Αδυναμία ή και εσφαλμένη αντιμετώπιση των προβλημάτων που έχουν ανακύψει από την κρίση καταλογίζει στην κυβέρνηση το σύνολο των πολιτών, καθώς έπειτα από ενάμιση χρόνο άσκησης της εξουσίας δεν δίνει θετική διέξοδο ή ελπίδες ανάκαμψης, ώστε οι πολίτες να αντιμετωπίσουν με αισιοδοξία το μέλλον. Ένα ελάχιστο ποσοστό των ερωτηθέντων δηλώνει ικανοποιημένο από τον τρόπο που η κυβέρνηση αντιμετωπίζει τα προβλήματα.

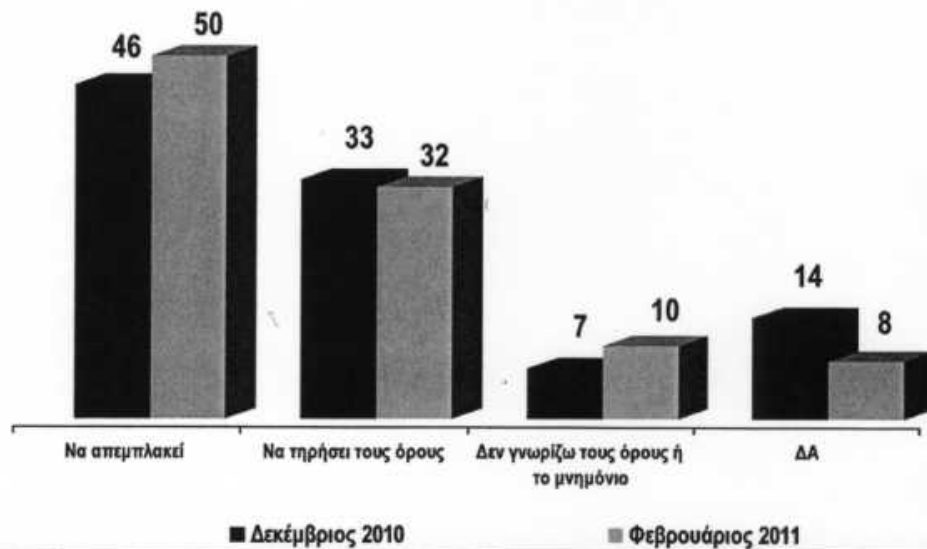
VPRC

ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΗ ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΣΗ

Από τη στάση της αξιωματικής αντιπολίτευσης απέναντι στην κυβέρνηση, πόσο ικανοποιημένος/η αισθάνεσθε;
(Σύνολο δείγματος, %)

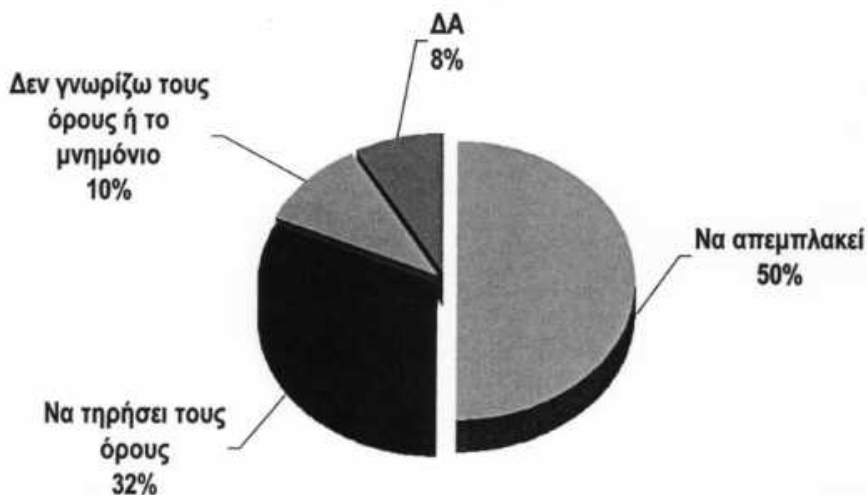
Εσείς προσωπικά πιστεύετε ότι η χώρα πρέπει να απεμπλακεί από το Μνημόνιο με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και την Ευρωπαϊκή Ένωση ή αντίθετα πρέπει να τηρήσει τους όρους του Μνημονίου; (Σύνολο δείγματος, %)

Ένας στους δύο ερωτηθέντες θεωρεί ότι θα πρέπει η χώρα να απεμπλακεί από το Μνημόνιο που χει υπογράψει με το ΔΝΤ και την ΕΕ. Την αρνητική στάση των Ελλήνων προφανώς υπαγορεύουν όχι

μόνο τα ληφθέντα έως τώρα σκληρά οικονομικά - αντιλαϊκά μέτρα και το εξαγγελθέν πακέτο Μέρκελ, αλλά ενδεχομένως και οι θρασύτατες δηλώσεις των «τροϊκικών» για εκποίηση της δημόσιας περιουσίας.

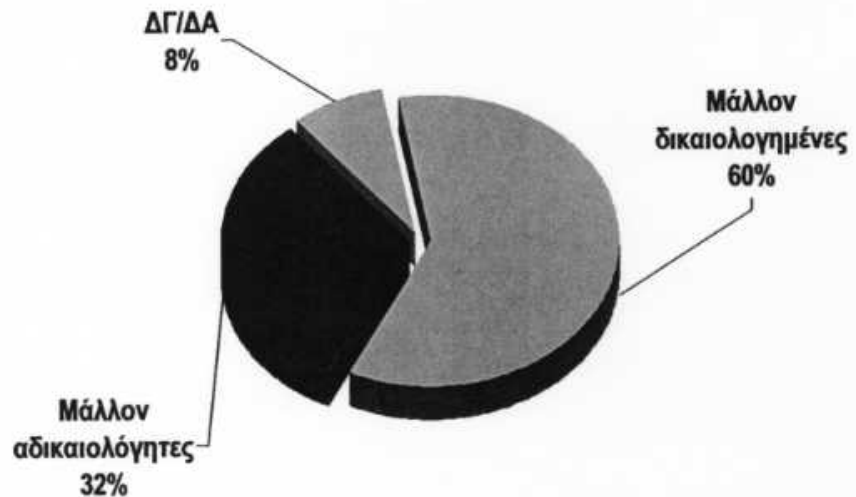
Εσείς προσωπικά πιστεύετε ότι η χώρα πρέπει να απεμπλακεί από το Μνημόνιο με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και την Ευρωπαϊκή Ένωση ή, αντίθετα, πρέπει να τηρήσει τους όρους του Μνημονίου; (Σύνολο δείγματος)

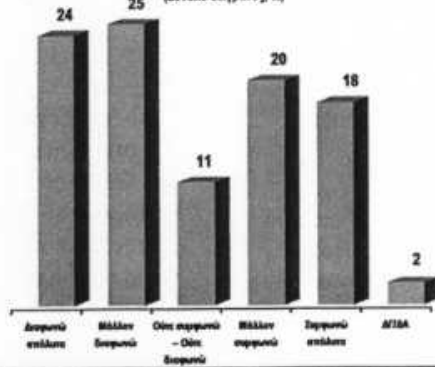
Ένας στους τρεις Έλληνες, απεναντίας, δηλώνει «νομοταγής» στην τήρηση των όρων του Μνημονίου, ενώ ένα αξιοσημείωτο ποσοστό είτε αρνείται να απαντήσει είτε δηλώνει ότι «δεν γνωρίζει» τους όρους και τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η χώρα μας, λες και διαβιό σε... άλλη χώρα και δεν αντιλαμβάνεται την κατάσταση.

Παρά την ταλαιπωρία που υφίσταται το επιβατικό κοινό της πρωτεύουσας αλλά και όσοι δεν χρησιμοποιούν Μέσα Μαζικής Μεταφοράς, καθώς η χαώδης κατάσταση από τις απεργιακές κινητοποιήσεις των εργαζομένων είναι σχεδόν καθημερινό φαινόμενο, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων πολιτών θεωρεί μάλλον δικαιολογημένες τις απεργίες.

Κατά τη γνώμη σας, οι απεργιακές κινητοποιήσεις που λαμβάνουν χώρα τις τελευταίες εβδομάδες στα μέσα μαζικής μεταφοράς θα λέγατε ότι είναι μάλλον δικαιολογημένες ή μάλλον αδικαιολόγητες; (Σύνολο δείγματος)

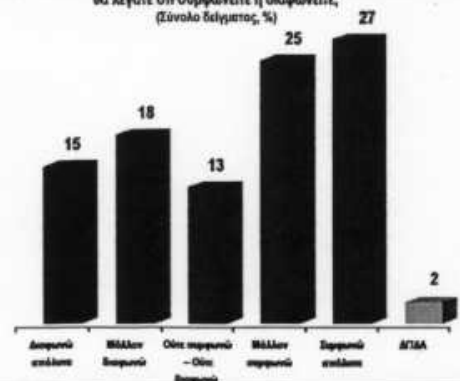
Εσείς προσωπικά, με την κίνηση ορισμένων πολιτών να μην πληρώνουν εισιτήριο για τις μετακινήσεις τους στα μέσα μαζικής μεταφοράς θα λέγατε ότι συμφωνείτε ή διαφωνείτε; (Σύνολο δείγματος, %)

Το κίνημα «Δεν Πληρώνω» διχάζει, ως φαίνεται, την κοινή γνώμη. Όσον αφορά τις αστικές συγκοινωνίες, ένας στους δύο διαφωνεί με τη στάση εκείνων των πολιτών που αρνούνται να πληρώσουν εισιτήριο για τις μετακινήσεις τους, εκτιμώντας ότι η διαφορά καλύπτεται από τους συνεπείς επιβάτες. Το ποσοστό που συμφωνεί με το κίνημα είναι περίπου το ίδιο με τους υπολογισμούς των υπευθύνων, δηλαδή 40%, όσο και το ποσοστό της αύξησης στο αντίτιμο των εισιτηρίων.

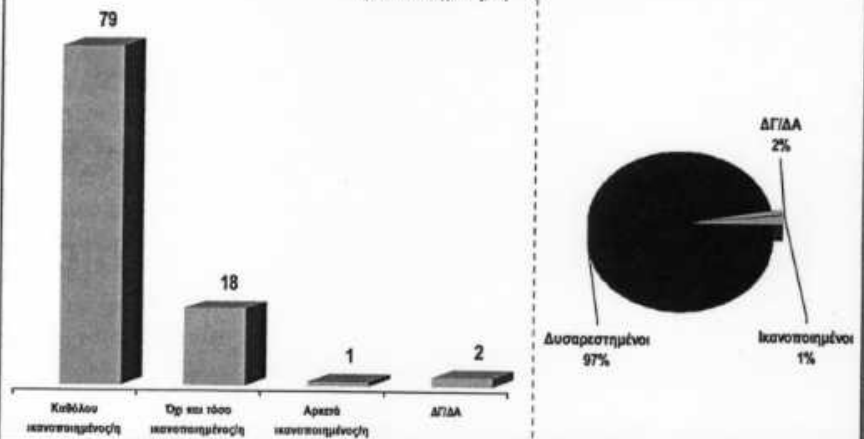
Περισσότεροι από τους μισούς ερωτηθέντες συμφωνούν με το κίνημα «Δεν Πληρώνω Διόδια» στις εθνικές οδούς. Η στάση είναι μάλλον απόρροια της προσβλητικής και επικίνδυνης για τους πολίτες κατάστασης του εθνικού οδικού δικτύου αλλά και των προκλητικών συμβάσεων που έχει συνάψει το Ελληνικό Δημόσιο με τις κοινοπραξίες, οι οποίες αυξάνουν αδικαιολόγητα το κόστος των διοδίων.

Και με την κίνηση ορισμένων πολιτών να μην πληρώνουν διόδια για τις μετακινήσεις τους στις εθνικές οδούς θα λέγατε ότι συμφωνείτε ή διαφωνείτε; (Σύνολο δείγματος, %)

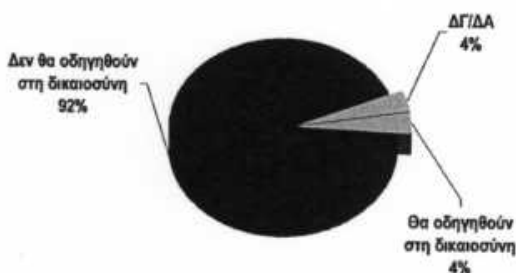

Κόλαφος για τους πολιτικούς, αδιακρίτως κομμάτων, είναι η άποψη των πολιτών για τη διερεύνηση των οικονομικών σκανδάλων. Η καθολική πλειοψηφία των ερωτηθέντων δηλώνει δυσαρεστημένη για τον τρόπο που ανεξαιρέτως τα πολιτικά κόμματα και οι κοινοβουλευτικές διαδικασίες διαχειρίστηκαν υποθέσεις σκανδάλων. Θεωρεί ότι οι υπεύθυνοι δεν θα οδηγηθούν ποτέ στη Δικαιοσύνη, όπως άλλωστε έχει αποδειχτεί από τις υποθέσεις που διερεύνησαν οι Εξεταστικές Επιτροπές, αλλά το κυριότερο είναι το σαφές μήνυμα που στέλνουν οι πολίτες υπό τον τίτλο «Μας εμπαίζετε». Περίπου τρεις στους τέσσερις ερωτηθέντες θεωρούν ότι οι Εξεταστικές Επιτροπές δεν έχουν σκοπό την αποκάλυψη της αλήθειας και την τιμωρία των υπευθύνων για τα σκάνδαλα, αλλά αποτελούν πολιτικές διεργασίες συγκάλυψης και δημιουργίας εντυπώσεων. Η εμφανής απογοήτευση καταδεικνύει, εν πολλοίς, την κρίση του πολιτικού συστήματος.

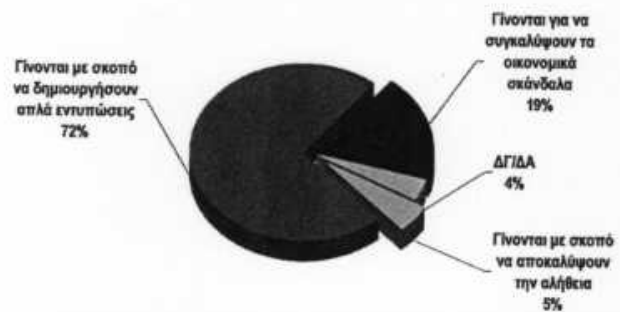
Πόσο ικανοποιημένοι αισθάνεστε από τον τρόπο που η Βουλή και τα πολιτικά κόμματα διαχειρίζονται τις υποθέσεις των οικονομικών σκανδάλων; (Σύνολο δείγματος, %)

Εσείς προσωπικά πιστεύετε ότι οι υπεύθυνοι για τα οικονομικά σκάνδαλα θα οδηγηθούν τελικά στη Δικαιοσύνη ή δεν θα οδηγηθούν; (Σύνολο δείγματος)

Κατά τη γνώμη σας, οι Εξεταστικές Επιτροπές γίνονται με σκοπό να αποκαλύψουν την αλήθεια για τα οικονομικά σκάνδαλα ή γίνονται με σκοπό να δημιουργήσουν απλά εντυπώσεις; (Σύνολο δείγματος)

Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

- ΑΙΡΕΙΣ** VPRC (Α.Μ. ΕΣΡ: 9)
Μέλος του ΣΕΔΕΑ, της ESOMAR και της WAPOR.
- ΙΑΘΕΣΗ** Περιοδικό «Επίκαιρα»
- ΟΠΟΣ** Η διερεύνηση των απόψεων της κοινής γνώμης σχετικά με την πολιτική συγκυρία, τη διακυβέρνηση και τις τάσεις του εκλογικού σώματος.
- ΠΟΣ ΚΑΙ ΘΟΔΟΣ** ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ, με τηλεφωνικές συνεντεύξεις στα νοικοκυριά των ερωτώμενων και χρήση δομημένου ερωτηματολογίου, χωρίς κλίση.
- ΗΘΥΣΜΟΣ** Γενικός πληθυσμός 18 ετών και άνω.
- ΡΙΟΧΗ** Το σύνολο της χώρας, συμπεριλαμβανομένων των νήσων Αιγαίου και Ιονίου.
- ΙΓΜΑ** Το σχεδιασθέν μέγεθος του δείγματος ανέρχεται σε 1.003 άτομα και το πραγματοποιηθέν σε 1.003 άτομα.
- ΟΝΟΣ ΞΑΓΩΓΗΣ** Η έρευνα πεδίου πραγματοποιήθηκε στο χρονικό διάστημα 11 Φεβρουαρίου έως 14 Φεβρουαρίου 2011.
- ΟΣΩΠΙΚΟ ΕΥΝΑΣ ΠΕΔΙΟΥ** Για την πραγματοποίηση της έρευνας εργάστηκαν 12 ερευνητές και 2 επόπτες.
- ΠΙΚΟ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΑΛΜΑ** Το μέγιστο στατιστικό σφάλμα για τα αποτελέσματα της έρευνας είναι 3,15%.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ

Ακολουθήθηκε η μέθοδος της στρωματοποιημένης δειγματοληψίας. Τα στρώματα της έρευνας αποτέλεσαν οι διοικητικές περιφέρειες της χώρας, με τις νήσους Αιγαίου και Ιονίου. Από κάθε στρώμα επελέγη τυχαίο δείγμα αριθμών τηλεφώνων (που παράγεται με γεννήτρια τυχαίων αριθμών - random number generator), ισοκατανεμημένο σε όλα τα τηλεφωνικά κέντρα του στρώματος, μεγέθους ανάλογου του πληθυσμού (άνω των 18 ετών) του στρώματος. Με την εν λόγω δειγματοληπτική μέθοδο εξασφαλίστηκε η τυχασιότητα και αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος, ως προς τα βασικά χαρακτηριστικά του πραγματικού πληθυσμού των περιοχών της έρευνας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ VPRC

Τα ποσοστά των απαντήσεων της έρευνας παρουσιάζονται σε στρογγυλοποιημένη μορφή και γι' αυτό το λόγο σε κάποιες περιπτώσεις δεν αθροίζουν στο 100%. Σε κάθε διάγραμμα της έρευνας παρουσιάζεται ως τίτλος η πλήρης διατύπωση της ερώτησης, η οποία ετέθη στους ερωτώμενους.

Η πρόβλεψη του εκλογικού αποτελέσματος στηρίζεται σε Ανάλυση Χρονοσειράς Δεδομένων και προκύπτει με τη μέθοδο της Παλινδρόμησης Καμπυλών (Curve Estimation).

Βάσει του Ν.3603/8-8-2007, σε περίπτωση ανακοίνωσης ή δημοσίευσης άλλων σχολίων ή συμπερασμάτων πέραν αυτών που ακολουθούν στην έκθεση αποτελεσμάτων της εταιρείας, θα πρέπει να διευκρινίζεται ότι η ανάλυση γίνεται με αποκλειστική ευθύνη του υπογράφοντος και όχι της εταιρείας. Επίσης, σε περίπτωση δημοσίευσης των αποτελεσμάτων, θα πρέπει να δημοσιευτεί εμφανώς η ταυτότητα της έρευνας.